

Årsrapport for 2013

Pilegrimssenter Oslo

Godkjent av styret for Pilegrimssenter Oslo februar 2014

Av senterleder Roger Jensen

(Det nye kjennemerket på Regionalt Pilegrimssenter Oslo er skiltstangen som viser retningen og avstanden til viktige pilegrimsmål.

Skiltstangen hilser pilegrimer og besøkende velkommen på gårdsplassen ved pilegrimssenteret.)

Regionalt Pilegrimssenter Oslo – innledning

Overordnet mål for Pilegrimssenter Oslo er som følger: *Å formidle informasjon og veiledning om pilegrimsvandring, arrangere fellesvandringer og bidra til utvikling av veien og vandringer i regionen* (jfr. Prop 1 S for 2010 kap 320, post 84).

Pilegrimssenter Oslo i Gamle Aker

RPS Oslo har siden etableringen i 2010 hatt en omflakkende tilværelse. Siste helg i mai 2013 åpnet RPS Oslo i egne lokaler ved Gamle Aker kirke, som leietaker i kirkesenteret for *Sentrum og St.Hanshaugen sokn*. Lokalisering åpner for å bruke Gamle Aker kirke til pilegrimsaktivitet og for etablering av pilegrimscafé i vandreseasonen i Gamle Aker kirkesenter. For RPS Oslo muliggjør en permanent lokalisering i Gamle Aker en videre utvikling av pilegrimsarbeidet i Oslo-regionen, både arbeidet i offentlig regi og som tilrettelegger for frivillig pilegrimsarbeid i regionen.

Av viktige *highlights* fra årsberetningen for 2013 kan nevnes:

1. Nyåpning av RPS Oslo den 26. mai hvor mer enn 300 mennesker deltok
2. Antall pilegrimsvandringer og -arrangementer i regionen har gått opp
3. Høyere aktivitet ved RPS Oslo: flere aktiviteter og flere besøkende
4. Drift av *Gamle Aker Pilegrimscafé* i vandreseasonen
5. Tydelig økning i kirkelige aktiviteter på pilegrim i regionen, særlig i Oslo bispedømme

(Bilde fra langvandringen 2013, ved Gamle Frogner kirke.)

Årsrapport for RPS Oslo 2013

Styret for RPS Oslo har valgt å omstrukturere årsrapporten for RPS Oslo sammenlignet med tidligere år. Da RPS Oslo fra og med 2013 har Nasjonalt pilegrimssenter (NPS) som tilskuddsforvalter er det de føringer som legges i tildelingsbrevet fra NPS som legges til grunn også for årsrapporteringen. Da RPS Oslo i 2013 har drevet sin virksomhet på grunnlag av handlingsplaner vedtatt i 2012, med andre føringer fra Oslo bispedømmeråd som da var tilskuddsforvalter, vil disse tenkes med ved at de innkorporeres i den nye strukturen som er lagt fra NPS.

Organisering RPS Oslo

RPS Oslo er organisert som en forening med eget organisasjonsnummer. Foreningen har et styre som arbeider etter de retningslinjer som tilskuddsforvalter til enhver tid setter og har en sammensetning som speiler de oppgave senteret skal innfri. Styret har følgende sammensetning (rekkefølge angitt etter plassering på bilde): Ola Rønne (FK Akershus), styreleder Ingar Seierstad (Oslo bispedømmeråd), Jan Arne Tangerud (Groruddalen historielag), Sr. Anne Bente Hadland (Oslo katolske bispedømme), Kjell Asgeir Skartseterhagen (Borg bispedømmeråd)

De som er medlemmer av RPS Oslo er: 1) Borg bispedømmeråd, 2) Pilegrimsledens Venner (Bærum), 3) Den katolske kirke (OKB), 4) Østre Aker menighet/kirke, 5) Gamle Aker menighet/kirke, 6) Akershus fylkeskommune, 7) Eidsvoll kommune, 8) Oslo bispedømmeråd, 9) Groruddalen Historielag, 10) Eidsvoll menighet.

Samarbeid og dialog med NPS

Det har gjennom 2013 vært en tilbakevendende utfordring for aktiviteten ved senteret at dialogen med NPS ikke fungerer optimalt. Det særlig utfordrende er mangelen på tilbakemeldinger og svar fra NPS på elektroniske henvendelser. Videre er det en utfordring at det er liten oppfølging av vedtak foretatt på felles Forum-møter mellom NPS og RPS, noe som skaper uklarhet i planlegging og fremdrift av aktiviteter. Endelig er det en utfordring at det regionale ledd i satsningen i liten grad er informert om de prosesser og valg som skjer ved NPS.

Tilgjengelighet

Pilegrimssenter Oslo flyttet til nye lokaler senhøstes 2012, en flytting som også har muliggjort mer omfattende tilstedeværelse.

Utenfor vandresesongen har Pilegrimssenter Oslo i utgangspunktet fast kontortid på ukedager kl. 9.00-16.00. Pilegrimssenter Oslo leier lokaler i Gamle Aker kirkesenter. Ved arbeid utenfor kontoret er det mulig for pilegrimer og pilegrimsinteresserte å få enkel hjelp og rådgivning av ansatte i staben i Gamle Aker menighet. – Daglig leder i Gamle Aker menighet, menighetsforvalter Eva Kirkemo, var i 2013 også leder av Pilegrimsfellesskapet St.Hallvard og har tidligere vikariert som senterleder. Slik sikres god tilgjengelighet også om senterleder er ute på vandringer eller ute på andre oppdrag.

I perioden 10. juni – 18. august, samme periode er avtale med de øvrige RPSene, var det permanent tilstedeværelse alle ukens dager. RPS Oslo har åpent i følgende tidsrom:

Mandag – fredag 09.30-15.30

Lørdag – søndag 10.00-14.00.

Daglig leder avviklet sin ferie i fellesferien og hadde vikar ansatt i sitt sted. Senteret er tilgjengelig for pilegrimer telefonisk 24 timer i døgnet alle ukens dager gjennom hele året – senterleder bruker sitt private telefonnummer som senterets telefonnummer.

Ved siden av Pilegrimssenter Oslo fungerte også Oslo Bispekontor og Oslo domkirke som særlige steder mht informasjon, kart og pilegrimspass, samarbeidsrelasjoner som er svært viktige for pilegrimsarbeidet i regionen.

Gjennom 2013 har RPS Oslo fått ny hjemmeside: www.oslo.pilegrimsleden.no Denne siden har også gitt rom for frivilligheten i regionen (StHallvard) og fremstår som en meget omfattende informasjonskanal for pilegrimsinteresserte i regionen.

Leden

Pilegrimssenter Oslo har gjennom 2013 arbeidet med leden langs flere akser:

a) Spre informasjon om leden, kirker og kulturminner

I 2012 laget Pilegrimssenter Oslo en egen *Veiviser for Oslo-regionen*, dvs. for pilegrimssenterets ansvarsområde. Veiviseren har et omfang på 48 sider og ble i 2012 og 2013 distribuert bredt til kirker, caféer, biblioteker og museer langs leden. Veiviseren inneholder kart og informasjon om alle sentrale kirker og kulturminner langs leden, videre var det informasjon om overnattingssteder, butikker osv. De siste sidene i Veiviseren inneholdt salmer, sanger og bønner for den indre vandringen.

Veivisere, i et antall på 2000, er spredt gratis og er blitt svært godt tatt imot.

Svakheten med Veiviseren var primært at kartmaterialet som ble brukt ikke er ensartet: Det ble brukt kart fra Oslo kommune, Bærum kommune og fra pilegrim.info. Pilegrimssenter Oslo har ved en rekke anledninger etterlyst behov for bedre kartmateriale fra NPS, kart som er ensartet for hele leden Oslo-Trondheim og som er egnet for trykk, noe som i dag ikke foreligger. Slik RPS Oslo ser det, er det å sikre et sakssvarende utskriftbart kartgrunnlag én av de aller største utfordringene vi har i satsningen.

b) Leden som fysisk infrastruktur

Pilegrimssenter Oslo i samarbeid med frivillige tilknyttet St.Hallvard, har gått gjennom og merket både øst- og vestleden ut av Oslo i 2013. Vest-leden er gjennomgått og merket i sin helhet én gang, området over Krokskogen er gjennomgått 2 ganger. Øst-leden er gjennomgått og merket i sin helhet 2 ganger, leden i sentrale Oslo er gjennomgått og merket 3 ganger. – I tillegg til dette har FK Akershus ved Ola Rønne gjennomgått og merket leden i sårbare området i Akershus, dette særlig steder langs Romeriksleden. Det er også foretatt justeringer av leden og kartlagt områder som trenger skjøtsel. Området som i 2013 har fått sørlig oppmerksomhet er Skedsmo, Sørumsund, Eidsvoll og deler av Ullensaker.

– Det er særlige utfordringer knyttet til merking i Oslo. Kommunen tar ikke ansvar i saken og ryddeaksjon *Rusken* har inntil sommeren 2013 hatt ordre om å fjerne merkene som har vært ansett som tagging. – Dette er NPS og Riksantikvar informert om. Henvendelser til Oslo kommune har tidligere ikke ført frem. I 2013 har det vært avholdt nye møter med kommunen, både på etatsnivå og med politisk ledelse i Oslo byråd, og vi håper at situasjonen vil endres for 2014. – Ved inngangen til 2014 synes det som det har blitt stillstand i prosessen i Oslo kommune. Saken er derfor nå oversendt til NPS som vil følge opp saken overfor kommunen.

c) Leden som sted for samarbeid med tur- og markedsaktører

Gjennom våren 2013 har Pilegrimssenter Oslo hatt flere samtaler med ActiveTravel Norway (www.atn.no) og bistått med å detaljplanlegge gruppereise, en reise som ble gjennomført med god deltakelse i august. Active Travel Norway er også medlem av Pilegrimssenter Oslo.

RPS Oslo har gjennom våren akkreditert 5 overnattingssteder. Det har i skrivende stund ennå ikke kommet noe svar fra CERTO prosjektet på hvordan markedsføringen av overnattingsstedene blir og hvor informasjon blir lagt ut, noe som er uheldig overfor

tilbyderne. – CERTO er et samarbeidsprosjekt med de to europeiske ledene Camino de Santiago og Via Francigena, samt Instituttet for Europeiske Kulturveier og aktøren Cammini d'Europa. Prosjektet tar sikte på å bedre utnytte potensialet som ligger i «Europeiske Kulturveier» – en status Pilegrimsleden innehar.

Senteret har i samarbeid med FK Akershus arbeidet for å etablere nye overnattingssteder. I vandresesongen 2013 ble 3 nye herberger tatt i bruk i Akershus langs Romeriksleden, og alle tre ble "innviet" under langvandringen: *Risebru*, *Eidsvoll Gamle Prestegård* og *Arstun Vandrehjem*. I tillegg har *Solgården pilegrimsgård* langs folloleden knyttet seg til satsingen.

(Åpning av Risebru pilegrimsherberge under langvandringen 2013, Ola Rønne (FK Akershus) står for matserveringen.)

Samarbeid med kommuner og fylkeskommuner

Vi viser her til punkt over hva angår relasjon mot FK Oslo. Buskerud fylkeskommune er også fraværende i satsingen og dette representerer mye av den samme problematikken som for Oslo. Samarbeidet med FK Akershus er meget godt og det arbeides tett sammen med leden som fysisk infrastruktur. Senteret har i samarbeid med FK Akershus gått i dialog med representanter for Østfold og Vestfold for å gi råd og støtte til utvikling av ledene i disse fylkene.

RPS Oslo og FK Akershus mener begge at det er for tidlig i vår region å tenke formelle samarbeidsavtaler, slik som i Oppland. Men det planlegges å påbegynne dette arbeidet i 2014.

Samarbeid med kirken

RPS Oslo har et meget godt forhold til kirkene i regionen, det gjelder både økonomi, bygningsmessig og aktivitetsmessig. – RPS Oslo arbeider aktivt overfor kirkene for å heve pilgrimsaktivitet og – engasjement i vår region.

Økonomi og bygning

Den statlige bevilgningen til drift av RPS Oslo ble ikke overført til senteret før primo august 2013. De første 7 månedene av driftsåret har Oslo Domkirke forskuttert midler til lønn og drift. Tilsvarende har domkirken gjort alle tidligere år siden etableringen av RPS Oslo. Det er kritikkverdig at en bedre pengeflyt ikke er på plass i satsningen, det må være klart at denne ordningen ikke kan fortsette.

Gjennom 2012 fikk RPS Oslo låne gratis lokaliteter av Oslo Domkirke på Karl Johansgate i Oslo. Vinteren 2012/13 flyttet RPS Oslo og ble leietaker i Gamle Aker kirkesenter. Her betaler senteret en moderat leie. Samtidig har menigheten investert mer enn 200 000 kr for å etablere Gamle Aker Pilegrimscafe, som driftes av menighet og senter i fellesskap. Caféen var åpen hele vandresesongen 2013 og ble opplevd å være et meget positivt tiltak.

RPS Oslo hadde ”nyåpning” i nye lokaler ved Gamle Aker kirke 26. mai med et omfattende program: Festgudstjeneste, teater, grilling og en rekke foredrag hvor Edvard Hoem, Petter Molaug (NIKU), Morten Stige (BYA Oslo), Notto Thelle (prof. em. UiO) og senterleder holdt foredrag. Mer enn 300 mennesker deltok på nyåpningen.

(Fra nyåpningen av RPS Oslo: Byråd Ola Elvestuen klipper snoren)

Aktiviteter

Flere av kirkene langs leden har vært holdt oppe gjennom deler av vandresesongen. Gamle Aker kirke gjøres til kirkelig kraftsentrum for pilgrimsarbeid i regionen gjennom RPS Oslo og Pilegrimsfellesskapet StHallvard, dette gjennom særlige pilegrimsgudstjenester og middagsbønn med velsignelse ved utsending av pilegrimer hver dag gjennom hele vandresesongen.

RPS Oslo har i samarbeid med Gatepresten i Oslo arrangert vandringer for konfirmanter, det ble gjennom våren arrangert 6 konfirmantvandringer med mer enn 100 deltakere. –

Det er stor interesse for disse vandringene som også ble gjennomført høsten 2012. Mot jul 2013 ble det sendt ut informasjon med mulighet for påmelding til menighetene i Oslo med den følge at våren 2014 raskt ble full-booket.

Samarbeid med tilbydere

RPS Oslo og FK Akershus arbeider sammen i kontakten med tilbyderne. Våren 2013 har RPS Oslo besøkt tilnærmet alle tilbyderne langs leden, både øst og vest, med informasjon og materiell. De akkrediterte overnattingssteder har vært viet særlig oppmerksomhet.

– Tidlig på våren 2013 inviterte RPS Oslo alle tilbyderne til samling for gjensidig informasjonsutveksling. Dette var et møte det var minimal interesse for å delta på, derfor har besøk vært prioritert. Denne situasjonen må sees i lys av det forhold at pilegrim er en prosentvis svært liten andel av tilbyderes innkomst i Oslo-regionen.

Vi viser også til hva vi ovenfor skriver om spredning av Veiviseren.

Samarbeid med det lokale og regionale reiselivet

Vi viser til hva vi skriver over om ActiveTravel.

Kommunikasjon og markedsføring

RPS Oslo var tilstede på de tyske ev. kirkedagene i Hamburg i 2013 og stod på stand for pilegrimssaken, et arrangement som samler om lag en kvart million mennesker.

RPS Oslo har sammen med FK Akershus gjennomgått og vedlikeholdt alle POI'er i vår region på vår hjemmeside.

RPS Oslo har på en særlig måte arbeidet for å drive frem en web-løsning hvor RPS'ene har samme grafiske profil og ligger under felles hjemmeside: www.pilegrimsleden.no. Ferdigstillingen av sub-omenene fra leverandør TIBE kom imidlertid så sent på våren at en omlegning fra www.pilegrimoslo.no til www.pilegrimsleden.no/oslo ikke ble prioritert våren 2013, dette vil imidlertid skje høsten/ vinteren 2013.

Vi anser det som problematisk at info om sentraene ikke ligger på forsiden av de nye hjemmesiden og at det ikke finnes noen naturlig inngang til sentraenes sider på forsiden. Vi mener at dette ikke avspeiler den funksjonen sentraene skal ha i følge den statlige strategimeldingen. Dette har vært spilt inn til NPS en rekke ganger både av sentraene og fylkeskommunene. Vi vil også påpeke det problematiske i at feil i kartene ikke er rettet opp gjennom sesongen 2013, noe som er svært negativt for satsingen.

Vi mener det er behov for en større gjennomgang av arbeidet med kommunikasjon og markedsføring i satsningen.

Frivilligheten

RPS Oslo har et godt samarbeid med historielag og frivillighet både langs øst- og vestleden, som også er medlemmer av Pilegrimssenter Oslo og representert i styret.

Ved årets slutt hadde StHallvard 95 medlemmer hvorav 30 var betalende. Pilegrimsfellesskapet StHallvard er knyttet tett til RPS Oslo og har et omfattende program. For våren 2013 var programmet som følger:

- 14. febr.: Roger Jensen, daglig leder Pilegrimssenter Oslo, foredrag: Tanker om pilegrimsvandring som "indre vandring" i dag.
- 3. mars: Over Krogskogen på ski, eller til fots? Da er vi klare til årets andre arrangement i pilegrimsfellesskapet St.Hallvard, vi går på ski over Krogskogen lørdag den 2. mars! Overnatting på Sundvollen hotell.
- 13. mars: Kari Berg, kunsthistoriker, foredrar: Hva så og opplevde pilegrimen som kom til Gamle Aker kirke i middelalderen?
- 18. april: Hvor går pilegrimsvandringen i år? Fortellinger og forslag til kortere og lengre pilegrimsvandringer i 2013.
- 15. mai: Vi er med å feire St.Hallvards dag, Oslos bys dag ved Oslo ladegård. Vi hare gen informasjonsstand og selger vafler og saft, meld tilbake om du vil være med!
- 26. mai: Nyåpning av Pilegrimssenter Oslo. Senteret vil markere åpning i nye lokaler ved Gamle Aker kirke med foredrag, festgudstjeneste, kirkekaffe, teater og mye sosialt fellesskap.
- 9. juni: Pilegrimsdag i Oslo: Pilegrimsgudstjeneste i Gamle Aker kirke med påfølgende vandring langs pilegrimsleden til Frognerparken, kulturhistoriske orienteringer underveis. I Frognerparken serveres det enkel lunsj/ piknik i parken. (Vandringen måtte avlyses og det ble foredrag ved prof. Øyvind Norderval og utendørs grilling)

Daglig leder er én av tre redaktører av *Pilegrim i dag*, magasin for det frivillige og offentlige pilegrimsarbeid i Norge, og har særlig ansvar for de mer faglige bidrag i bladet. Pilegrim i dag utkommer 2 ganger årlig og sendes til alle medlemmer av St.Olav/ St.Hallvard, foruten at det selges og distribueres fra pilegrimssentrene og gjennom andre kanaler.

Fornyelse av pilegrimstradisjonen

Tidligere år har RPS Oslo planlagt sin virksomhet og rapportert om virksomheten etter de føringer Oslo bispedømmeråd som tilskuddsforvalter har lagt samt de føringer som ligger i tildelingsbrevet fra FAD. Ett av punktene fra FAD har vært viktig for RPS Oslo, et punkt som NPS ikke har valgt å videreføre i tildelingsbrev til RPS'ene, og det er punktet om fornyelse av pilegrimstradisjonen.

I tildelingsbrevet fra FAD heter det:

”Kontorene skal bidra til fornyelse og utvikling av pilegrimstradisjonen i Norge gjennom samarbeid seg imellom, med Nidaros pilegrimsgård, Pilotprosjekt Pilegrimsleden, pilegrimsprestene, pilegrimsforeningene og andre.”

RPS Oslo har valgt å arbeide med fornyelse og utvikling av pilegrimstradisjonen langs tre akser: a) Ved å generere ny kunnskap på pilegrimsfeltet ved forskningsinstitusjoner, b) ved selv å generere ny kunnskap og ved å bygge opp frivillighet rundt pilegrimssaken nasjonalt og regionalt. – Dette siste punktet er ivaretatt i tildelingsbrevet fra NPS, jfr. punktet over.

a) Generere ny kunnskap ved forskningsinstitusjoner:

RPS Oslo fungerer som ressurssted for studenter som ønsker å skrive masteroppgaver knyttet til pilegrim, er med og diskuterer kildetilfang og problemstillinger med studenter og veileder. Tidligere år har RPS Oslo tildelt masterstipend, dette er det nå ikke lenger mulighet å videreføre av økonomiske grunner. – Håpet og planen for 2013 og videre var å utlyse ett stipend, dette ble ikke mulig da nyåpningen av senteret måtte prioriteres med de økonomiske omkostninger dette hadde, for fremtiden vil det ikke være økonomisk handlingsrom til dette da NPS holder igjen nesten 100 000 kr av den statlige bevilgningen. RPS Oslo vil likevel kunne fungere som ressurssted for studenter og veiledere ved akademiske institusjoner.

b) Selv generere ny kunnskap

RPS Oslo tilbyr forelesninger for academia (alle nivåer) for å belyse pilegrimsfenomenet fra historiske, teologiske og samfunnsvitenskapelige perspektiver. I 2013 har daglig leder holdt 3 doble forelesninger ved Universitetet i Oslo. Videre har daglig leder forelest på Nordisk pilegrimskonferanse i Gøteborg. På nyåret -14 var daglig leder invitert med i debatt i Hamburg om de nyeste samfunnsvitenskapelige forskningsresultatene som nylig er publisert i Tyskland. Daglig leder har i lengre tid vært i avslutningsfasen av et større forskningsarbeid om pilegrim, en bok med historiske og teologiske perspektiver på pilegrim. Arbeidsmengden ved senteret har ikke tillatt tilstrekkelig tid til å fullføre dette arbeidet i 2013, planen er å ferdigstille arbeidet våren 2014. – Det faglige mål for dette forskningsarbeidet er å utvikle en tenkning om pilegrim som står i dialog med den kristendomsform (protestantisme) som preger norsk kultur, dette for at pilegrimsarbeidet skal kunne vokse, lykkes og finne en stedegen form og inkultureres i Norge.

Statistikk for 2013

Totale tall for regionen

De totale tall for regionen ser ut som følger:

1. Antall langvandrere utsendt av Pilegrimssenter Oslo: 157 (mot 165 i 2012)
2. Antall gjestedøgn/ overnattinger: 600 (mot 620 i 2012).
3. Antall organiserte vandring i regionen: 92 (mot 61 i 2012).
4. Antall arrangement for pilegrimer (inklusive vandring): 122 (mot 86 i 2012).
5. Antall pilegrimer som har vandret: 2693 (mot 2818 i 2012)*
6. Antall deltakere på pilegrimsarrangement (inkl. vandring): 4314 (mot 3990 i 2012)

(*) Antall pilegrimer som har vandret sammenliknet mot tall for 2012 er ikke uten videre sammenlignbare. For 2012 la vi en oversendt rundsum til grunn for antall deltakere på arrangement i regi av kirke og kulturell skolesekk (antall 1500), i 2013 har vi valgt å forsøke å opparbeide konkrete tall for dette, et tall som har endt på 1057. Slik er det en differanse på om lag 450, noe som i realiteten viser en positiv utvikling hva angår andre vandring i regionen når vi sammenligner totaltall for 2013 mot 2012. Altså: En nedgang i 2013 sammenliknet mot 2012 tilslører at det er en positiv utvikling i antall hva angår andre pilegrimer.

Tendenser i utviklingen i regionen

- I. Antallet utenlandske pilegrimer har gått noe ned (men ligger over tall for 2011)
- II. Antallet overnattingsdøgn har en svak nedgang
- III. Antall vandring og arrangementer i regionen har gått opp
- IV. Høyere aktivitet ved RPS Oslo, flere aktiviteter og flere besøkende
- V. Tydelig økning i kirkelige aktiviteter på pilegrim i regionen, særlig i Oslo bispedømme

Tallene brutt ned på enkeltfaktorer

Tidligere år har RPS Oslo rapportert statistikk etter de retningslinjer Oslo bispedømmeråd som tilskuddsforvalter har satt. Dette var retningslinjer som ikke alltid var opplevd å være sakssvarende. Ny tilskuddsforvalter er Nasjonalt pilegrimssenter, som ikke har satt kriterier eller gitt retningslinjer for statistikk, utover å ville ha a) tall på besøkende på senteret og b) antall overnattingsdøgn. I det følgende foretar RPS Oslo egne prioriteringer for føring av statistikk ut fra erfaringer fra tidligere år – RPS Oslo søker slik å rapportere på en så erfaringsmessig relevant og sakssvarende måte som mulig.

1. Antall langvandrere som deltar i den organiserte langvandringen

Dette tallet er relativt fast og begrenses av antall plasser vi har på langvandringen: 22.

2 Antall vandrere og arrangementer i regi av RPS Oslo eller hvor RPS Oslo er samarbeidspartner

Pilegrimer utsendt på langvandring:

Antall utsendte pilegrimer, brutt ned på nasjonalitet (alfabetisk anført) – dette er pilegrimer som har kommet på senteret med sekk på ryggen for å begynne sin vandring samme dag:

2013	(2012)
Australia: 1	(5)
Belgia: 1	
Brasil: 1	
Canada: 5	(2)
Danmark: 4	(2)
England: 1	(2)
Frankrike: 2	(1)
Irland: 2	
Italia: 2	(6)
Norge: 62	(58)
Nederland: 13	(12)
Polen: 5	(7)
Skottland: 1	
Spania: 2	(2)
Sveits: 2	(4)
Sverige: 5	(1)
Tyskland: 44	(46)
USA: 3	(7)
Østerrike: 1	(3)

(Enkelte land var representert i 2012 men ikke i 2013 og er derfor ikke med på statistikken for 2013, dette er: Argentina, Finland, Latvia, Tsjekkia, Ukraina.)

Totalt utsendte langvandrere 2013:

157 (mot 78 i 2011 og 165 i 2012), en nedgang på 4,8 % sett mot tallene fra 2012.

Nedgangen i antall utsendte pilegrimer må også sees i lys av at senteret har flyttet og at det vil ta noe tid før pilegrimer blir klar over ny beliggenhet.

Andre tall:

RPS Oslo arrangerer vandring i samarbeid med og gjennom Pilegrimsfelleskapet StHallvard. Foruten vandring som er del av StHallvards program så arrangeres også, på tampen av 2013, byvandring og vandring som del av Pilegrimsdag i Oslo.

Ved årets slutt hadde StHallvard 95 medlemmer hvorav 30 var betalende.

Antall vandring: 3

Antall vandrere (ikke med i tallene over): 35

Antall arrangement: 15 arrangementer

Antall arrangementsdeltakere: 590

Totalt antall besøkende ved RPS Oslo: 1100.

Merk 1: Det særlig store arrangement som trakk mange mennesker, ca 300 mennesker, i 2013 var nyåpning av senteret i mai 2013.

Merk 2: RPS Oslo i samarbeid med Gatepresten for Oslo arrangerer Pilegrimsvandring for konfirmanter. Dette er et svært populært tiltak, det bli i 2013 arrangert 6 vandring med 105 deltakere. Dette tallet er rapportert under pkt 4 og fremkommer derfor ikke av tallmaterialet her under pkt 2. Heller ikke langvandringen fremkommer her da det fremkommer under pkt 1 over.

Merk 3: RPS Oslo tilbyr forelesninger på alle nivåer til akademika. I 2013 foreleste senterleder ved 4 anledninger ved Det teologiske fakultet ved Universitetet i Oslo. Videre har daglig leder gjestet Haslum menighet og holdt foredrag om pilegrim.

3 Antall kirker med pilegrimsaktiviteter

I Oslo bispedømme, totalt antall: 12 (mot 7 i 2012 og 10 i 2011).

I Borg bispedømme, totalt antall: 15 (mot 6 i 2012 og 16 i 2011).

I Tunsberg bispedømme, totalt antall: 6 (mot 7 i 2012 og samme i 2011).

(For oversikt over navn på menigheter, se punkt under.)

4 Antall vandring, pilegrismesser og arrangement i kirkelig regi

Pilegrim er del av Den kulturelle skolesekken i Bærum, dette drives i samarbeid mellom skole og kirke m. frivillige, tallene meldes inn av kirkene. I Oslo øst er det også skolesamarbeid som drives fra kirkelig side, men dette er ikke del av skolesekken. Denne situasjonen gjør så all pilegrimsaktivitet som kirken er involvert i overfor skolen, uavhengig av om den er del av skolesekken, fra og med 2013 sorterer under samme felleskategori "Pilegrim vandreopplegg skole" under.

De totale tall for arrangement i kirkelig regi ser ut som følger.

Antall organiserte vandringer: 87

(Mot 27 i 2012 og 33 i 2011)

Antall arrangement for pilegrimer (inklusive vandringer): 106

(Mot 45 i 2012 og 64 i 2011)

Antall pilegrimer som har vandret: 2461

(Mot 995 i 2012 og 1228 i 2011)

Antall deltakere på pilegrimsarrangement (inklusive vandringer): 3682

(Mot 2155 i 2012 og 3644 i 2011)

Underlagstallene ser ut som følger:

Oslo bispedømme:

(Følgende menigheter har rapportert tall: Halsum, Nordstrand, Høvik, Jar, Ris, Heggedal, Bryn, Gamle Aker, Grorud, Lambertseter, Bekkelaget, Lilleborg.)

Pilegrimsvandringer/ valfarter: 16. – Antall deltakere: 484

Konfirmantvandringer: 7. – Antall deltakere: 128

Pilegrimsmesser/ -gudstjenester: 5. – Antall deltakere: 465

Andre pilegrimsarrangement: 3. – Antall deltakere: 225

Pilegrim vandreopplegg skole: 42 (*). – Antall deltakere: 1057

Antall organiserte vandringer: 65

Antall arrangement for pilegrimer (inklusive vandringer): 73

Antall pilegrimer som har vandret: 1669

Antall deltakere på pilegrimsarrangement (inklusive vandringer): 2359

(6 av konfirmantvandringene ble avholdt i regi av RPS Oslo og Pilegrimspresten i Oslo, til sammen 105 personer. (*) Antall vandreopplegg for skole er et estimat da mange menigheter ikke har meldt inn antall vandringer, kun antall elever som har deltatt. Estimaten er gjort på grunnlag av antall barn per klasse (25 stk) med ett vandreopplegg per klasse.)

Borg bispedømme:

(Følgende menigheter har rapportert tall: Nannestad, Moss, Nittedal, Enebakk og Mari, Hovin og Mogreina, Setskog, Eidsberg, Ås, Varteig, Vestby, Garder, Såner og Hvitsten menigheter.)

Pilegrimsvandringer/ valfarter: 10. – Antall deltakere: 315

Konfirmantvandringer: 2. – Antall deltakere: 105

Pilegrimsmesser/ -gudstjenester: 5. – Antall deltakere: 365

Andre pilegrimsarrangement: 2. – Antall deltakere: 20

Pilegrim vandreopplegg skole: 1. – Antall deltakere: 95

Antall organiserte vandringer: 13
Antall arrangement for pilegrimer (inklusive vandringer): 20
Antall pilegrimer som har vandret: 515
Antall deltakere på pilegrimsarrangement (inklusive vandringer): 900

Tunsberg bispedømme:

(Følgende menigheter har rapportert tall: Røyken, Tunsberg domkirke, Frogner, Konnerud, Hallingdal prosti, Sande.)

Pilegrimsvandringer/ valfarter: 6. – Antall deltakere: 101
Konfirmantvandringer: 0. – Antall deltakere: 0
Pilegrimsmesser/ -gudstjenester: 2. – Antall deltakere: 96
Andre pilegrimsarrangement: 2. – Antall deltakere: 50
Pilegrim vandreopplegg skole: 3. – Antall deltakere: 176

Antall organiserte vandringer: 9
Antall arrangement for pilegrimer (inklusive vandringer): 13
Antall pilegrimer som har vandret: 277
Antall deltakere på pilegrimsarrangement (inklusive vandringer): 423

5 Antall vandrere og arrangementer i annen regi

Det skjer mye vandringer i regi av turlag og kulturinstitusjoner. Svært lite av dette rapporteres noe sted og synliggjøres ikke på statistikker. – Tidligere år har vi ved tilfeldigheter fått kjennskap til slike og rapportert disse, så har ikke skjedd for 2013.

Vi kjenner til at det skjer særlig mye vandringer i regi av Pilegrimsledens venner i Bærum og i Groruddalen historielag. Dette er imidlertid mange mindre vandringer som ikke rapporteres inn.

Ved siden av disse har det kommet til en kommersiell aktør som selger pilegrim som ferie-/turistprodukt, dette er Via Travel. I 2013 hadde Via Travel én pakke med 20 deltakere. – RPS Oslo har et meget godt samarbeid med Via Travel, har vært med å planlegge deres opplegg og er også del av dette.

6 Organisasjoner, foreninger og lag involvert i pilegrimsarbeidet i regionen

Det er særlig *Pilegrimsledens venner* i Asker og Bærum og *Groruddalen historielag* som er aktive i vår region, foruten det arbeid som gjøres gjennom kirke i samarbeid med skole og RPS Oslo.

7 Antall overnattinger på pilegrimsherbergene

Som meldt tidligere år er det svært vanskelig å få noen klare tall på hvor mange overnattinger som har vært på pilegrimsherberger (her inkluderes alle de overnattingstilbud vi gir gjennom vår nettportal www.pilegrimsleden.no) i vårt område. På den ene side er det slik at vi i deler av vårt område har svært få utpregede

”herberger”, til forskjell fra leden for øvrig, det er mer større og mindre hoteller som benyttes. Vi har kontakt med en rekke av disse, men disse melder to forhold – noe som tilsvarer tilbakemeldinger fra i fjor: a) de fører i liten grad statistikk over antall pilegrimer og b) det er vanskelig å vite hvem som er pilegrim til forskjell fra andre vandreturister. Endelig er det viktig å se at de aller fleste pilegrimer som begynner sin vandring i Oslo har ett overnattingsdøgn i Oslo før de begynner sin vandring – det er ikke mulig for oss å vite hvor dette er da dette er bestillinger pilegrimene gjør uten henvendelse mot oss.

– I 2013 har vi startet arbeid med akkreditering av overnattingssteder. Ett viktig kriterium for akkreditering, men ikke obligatorisk, er at de fører statistikk for antall gjester som er pilegrimer.

Til tross for alle feilkilder mener vi å kunne konstatere en liten nedgang i antall overnattinger for 2013.

Tall som er hentet inn og ligger til grunn for kalkyle, er fra: Arstun vandrehjem, Arteid Vestre, Risebru, Solåsen pilegrimsgård, Sundvollen hotell, Eidsvoll gamle prestegård.

Antall: 600 (mot 620 i 2012 og 320 i 2011)

Antall pilegrimspass som utstedes

Her er tallene ganske like som for 2012: 255 (mot 145 i 2011).